

ΟΜΑΔΕΣ: 2017-2018

Α. Χαρούλα Νικολακοπούλου, Κωνσταντίνα Γεωργουλοπούλου

Β. Αθηνά Κουφωλιά, Αθανασία Καραλή

Γ. Ξένια Καραλή, Λορένα Μεχάλα, Έφη Μπρίβηδα

Πηγή: http://www.myriobiblos.gr/afieromata/dimotiko/txt_kleftika.html:

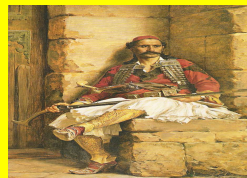
ΕΡΕΥΝΑΣΤΑ ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

<p>Ο αγώνας των κλεφτών εναντίον των Τούρκων</p> 	<p>Συνάντηση κλεφτών</p> 	<p>Η σχέση του κλέφτη με το όπλο του</p>
<p>ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΟΝΗ Με το τουφέκι τρέξανε ο ένας να φάη τον άλλο. Φωτιάν εδώσαν 'ς τη φωτιά, κ' έπεσαν εις τον τόπο.</p>	<p>ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΟΝΗ 'Στον Αρμυρό τον έφτασε κι' ως φίλοι φιληθήκαν. Ολονυχτίς επήνανε όσο να ζημερώση.</p>	<p>ΤΟΥ ΛΙΒΙΝΗ Και σα διαβή τα δεκαννιά και γίνη παλληκάρι, ελάτε να ξεθάψετε τα δόλια τάρματά μου, που τά χωσα 'ς την εκκλησιά, μέσα 'ς το άγιο βήμα, να μη τα πάρουν τα σκυλιά κι' ο Τουρκοκωσταντάκης."</p>
<p>ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΤΟΥ ΣΤΑΘΑ Κ' οι Τούρκοι βόλτα έρρηξαν κ' εγύρισαν την πλώρη. Πρώτος ο Γιάννης πέταξε με το σπαθί 'ς το χέρι.</p>	<p>ΤΟΥ ΧΡΟΝΗ 'Ωρα καλή, μπουλούκμπαση. -Καλό 'ς το Χρόνη οπού ρθε. Πώς τά χεις, Χρόνη μ', τα παιδιά, τι κάνουν τα παιδιά σου;</p>	<p>Ο ΓΕΡΟΣ ΚΛΕΦΤΗΣ Τουφέκι μου περήφανο, πιστόλια πέρα πέρα, και συ σπαθί μου διμισκί με τη χρυσή τη χούφτα, δεν πρέπεστε για κρέμασμα, κι' ουδέ για το παζάρι, μόν πρέπεστε για λεβεντιά και για λιανή μεσουλά.</p>
<p>ΤΟΥ ΛΙΑΚΟΥ Μέρα και νύχτα πολεμούν, τρεις μέραις και τρεις</p>		<p>ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΗ ΤΟ ΚΙΒΟΥΡΙ 'Επαρε και τάρματά μου, δώσε τα 'ς τα γονικά μου</p>

<p>νύχταις κι' ο Λιάκος έτρεξεν ομπρός με το σπαθί 'ς το στόμα</p>		
<p>ΤΟΥ ΛΙΑΚΟΥ Κι' αρχίσανε τον πόλεμο τα βροντερά ντουφέκια. Μέρα και νύχτα πολεμούν, τρεις μέραις και τρεις νύχταις κι' ο Λιάκος έτρεξεν ομπρός με το σπαθί 'ς το στόμα. Φεύγουν Κονιάροι από μπροστά, φεύγουν κ' οι Αρβανίταις. Κλαίουν οι Αρβανίτισσαις 'ς τα μαύρα φορεμέναις, κι' ο Βεληγκέκας γύρισε 'ς το αίμα του πνιμένος, κι' ο Μουσταφάς λαβύθηκε 'ς το γόνα και 'ς το χέρι.</p>		

Είσοδος στην κλέφτικη ζωή	Σύλληψη και θανάτωση κλέφτη από τους Τούρκους	Διάσημοι κλέφτες	Θάνατος ή τραυματισμός κλέφτη
<p>ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ "Γεια σας βουνά με τους γκρεμνούς, λαγκάδια με τοις πάχναις! -Καλό 'ς το τάξιο το παιδί και τάξιο παλληκάρι." "Κλέφτης να βγης, παιδάκι μου, κάμπους, βουνά να τρέχης, ολημερίς 'ς τον πόλεμο, τη νύχτα καραούλι, και 'ς τα γλυκοχαράματα να πιάνης το ταμπούρι".</p>	<p>ΤΟΥ ΚΙΤΣΟΥ Τον Κίτσο τότε πιάσανε και πάν να τον κρεμάσουν, χίλιοι τον πάν από μπροστά και δυο χιλιάδες πίσ</p>	<p>ΤΟΥ ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ. Κι' ο Βέλη Γκέκας έτρωγε 'ς ενού παπά το σπίτι. ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ "Εχάσαμε την κλεφτουριά και το λεβέντη Κώστα, οπού χε δώδεκα αδερφούς και Τριανταδυό ξαδέρφια, πού φερνε σκλάβαις παπαδιαίς με τοις παπαδοπούλαις, πού φέρνε και τοις μπείσσαις μ' αυταίς τοις μπείσοπούλαις."</p>	<p>ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΗ ΤΟ ΚΙΒΟΥΡΙ Παιδιά μου μη μ'αφήνετε 'ς τον έρημο τον τόπο,για πάρτε με και σύρτε με ψηλά 'ς την κρύα βρύση, που ναι τα δέντρα τα δασιά, τα πυκναραδιασμένα. Κόψτε κλαδιά και στρώστε μου και βάλτε με να κάτσω, και φέρτε τον πνευματικό να με ξομολογήση, για να του πω τα κρίματα, όσα χω καμωμένα δώδεκα χρόνια άρματωλός, σαράντα χρόνια κλέφτης.</p>

	ΤΟΥ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ Το Νικολάκη πιάσανε, τον Κωσαντή βαρέσαν.	ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΤΟΥ ΣΤΑΘΑ Εγώ είμαι ο Γιάννης του Σταθά, γαμπρός του Μπουκουβάλα Τράκο, λεβένταις, δώσετε, απίστους μη φοβάστε. "	ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ "Εχάσαμε την κλεφτουριά και το λεβέντη Κώστα, οπού χε δώδεκα αδερφούς και τριανταδυό ξαδέρφια, πού φερνε σκλάβαις παπαδιαίς με τοίς παπαδοπούλαις, πού φέρνε και τοιςμπείσσαις μ' αυταίς τοιςμπειόπουλαις."

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

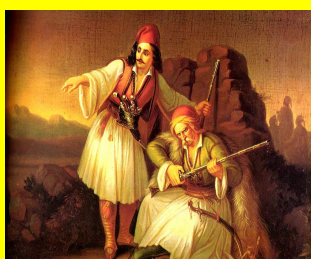
Οπλισμός των κλεφτών είδη όπλων η σχέση του κλέφτη με το όπλο του	Συνθήκες διαβίωσης των κλεφτών <u>φυσικό περιβάλλον</u> κακουχίες,στερήσεις συνήθειες τόπος διαμονής ενδυμασία	
ΤΟΥ ΧΡΟΝΗ Πολλά τουφέκια αντιβογούν, μιλιόνια, καριοφίλια,	ΤΩΝ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΩΝ Με γέλασε νη χαραυγή, τάστρι και το φεγγάρι, και βγήκα νύχτα 'ς τα βουνά, ψηλά 'ς τα κορφοβούνια. Ακώ τον άνεμο και ηγά, με τα βουνά μαλώνει, "Νεσείς βουνά, ψηλά βουνά, και σεις κοντοραχούλαις,	
ΤΩΝ ΚΛΕΦΤΩΝ Επήραν τα τουφέκια, τα λαμπρά σπαθιά, και 'ς τα βουνά ανεβαίνουν, τρέχουν 'ς την κλεφτιά.	ΤΩΝ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΥ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑΚΗ Εσύρανε τα ρέματα, εσύραν τα λαγκάδια, κ' εκόπηκε το πέραςμα, κ' εκόπη το γιοφύρι, που κει περνάει η κλεφτουριά, οι Κολοκοτρωνάιοι, με τα μπαϊράκια τα χρυσά, τοίς ασημομιστόλαις. Κινάν και πάν 'ς την εκκλησιά για να λειτρουγηθούνε, φορούν τα πόσια τα χρυσά, τοίς ασημοπαλάσκαίς.	
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ "Τουφέκι μου περήφανο, σπαθί μου παινεμένο, πολλαίς φοραίς με γλύτωσες, βόηθα και τούτ' την ώρα,	ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ Κοιμώνται 'ς τα δασά κλαριά και 'ς τους παχιούς τους ήσκιους. Είχαν αρνιά και ψήγανε, κριάρια σουβλισμένα, μα είχαν κ' ένα γλυκό κρασί, που πίν' τα παλληκάρια.	

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΑΡΑ

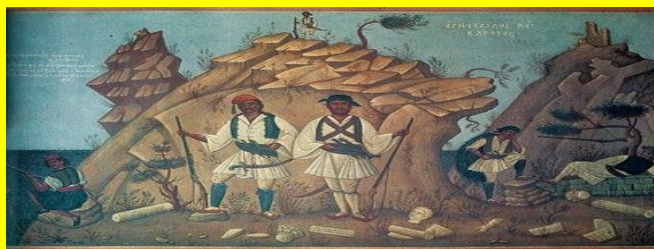
Και σας χαρίζω τάρματα μαζί
με την ευχή μου. να σ' ασημώσω μάλαμα να σε
σμαλτώσω ασήμι".

Ιεραρχία στα σώματα των κλεφτών

καπετάνιος
πρωτοπαλικάρο
Κλεφτόπουλο

Πολεμική άσκηση ή πολεμική τακτική των κλεφτών

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΑΡΑ

Εγέρασα, μωρέ παιδιά, 'ς τους κλέφταις
καπετάνιος,
τριάντα χρόνια αρματωλός, πενήντα χρόνια
κλέφτης.

ΤΟΥ ΝΙΚΟΤΣΑΡΑ

Ακούστε, παλληκάρια μου, λίγα κι' αντρειωμένα,
βάλτε τσελίκι 'ς την καρδιά και σίδερο 'ς τα πόδια,
κι' αφήστε τα τουφέκια σας και βγάλτε τα σπαθιά
σας, γιρούσι για να κάμωμε να φτάσωμε το Πράβι."

ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΟΝΗ

Με το τουφέκι τρέξανε ο
ένας να φάη τον άλλο.
Φωτιάν εδώσαν 'ς τη φωτιά, κ' έπεσαν εις τον τόπο.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

συλλογικότητα/ομαδικότητα

ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

"Εγώ ραγιάς δε γίνουμαι, Τούρκους
δεν προσκυνάω.
Ελάτε, παλληκάρια μου, όλοι να
συναχτήτε,
τι έχω να κάμω πόλεμο μ' αυτόν το
Σουφ αράπη,
να δείξουμε τη λεβεντιά και την
παλληκαριά μας,
να ιδή ντουφέκι κλέφτικο, τα βόλια
μας πού πέφτουν,
να μη περνά να τυραγνά αδύνατους
ραγιάδες."

αγάπη για την ελευθερία

ΤΩΝ ΚΛΕΦΤΩΝ

"Εγώ ραγιάς δε
γένουμαι, Τούρκους δεν
προσκυνάω,
δεν προσκυνώ τους άρχοντες
και τους κοτσαμπασήδες,
μόν' καρτερώ την άνοιξη, να
ρθούν τα χελιδόνια,
να βγουν οι βλάχαις 'ς τα
βουνά, να βγουν οι
βλαχοπούλαις."

πατριωτισμός, φιλοπατρία

ΤΟΥ ΛΙΑΚΟΥ

"Προσκύνα, Λιάκο
τον πασά, προσκύνα το βεζίρη,
να σου χαρίση τη ζωή,
δερβέναγας να γίνης.
-Όσο 'ν' ο Λιάκος ζωντανός,
πασά δεν προσκυνάει,
πασά έχει ο Λιάκος το σπαθί,
βεζίρη το ντουφέκι."

ΤΩΝ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΥ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑΚΗ

"Δενπροσκυνούμε Αλή μπεη,
ο νους σου μη το βάνη,
τάρματα δεν τα δίνουμε, ραγιάδες
να γενούμε,
παρά θα γίνη πόλεμος με τόπια,
με ντουφέκια."

ΤΩΝ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΟΥ ΒΕΝΕΤΣΑΝΑΚΗ

Τ' ακούει ο Παναγιώταρος,
παράξενο του φάνη.
"Δεν προσκυνούμε Αλή μπεη,
ο νους σου μη το βάνη,
τάρματα δεν τα δίνουμε,
ραγιάδες να γενούμε,
παρά θα γίνη πόλεμος με
τόπια, με ντουφέκια."

ΤΗΣ ΛΙΑΚΑΙΝΑΣ

-Κάλλιο να ιδώ το αίμα μου τη
γης να κοκκινήση,
παρά να ιδώ τα μάτια μου
Τούρκος να τα φιλήση,"

<p>αντίσταση, ανυπότακτο πνεύμα, αδούλωτο φρόνημα</p>	<p>υπερηφάνεια, αξιοπρέπεια</p> 	<p>αγώνας, επιμονή, αυτοθυσία</p>
<p>ΤΟΥ ΣΤΕΡΓΙΟΥ Όσο χιονίζουν τα βουνά, Τούρκους μην προσκυνούμε.</p> <p>ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΑΚΗ Κι' όσοι κλέφτες τ' ακούσανε, πάνε να προσκυνήσουν. Ο Ζαχαράκης μοναχά δεν πάει να Προσκυνήση.</p> <p>ΤΟΥ ΛΙΑΚΟΥ Ο Λιάκος αποκλείστηκε 'ς το Μπούμηλο 'ς τη ράχη. Πολλή Τουρκιά τον πλάκωσε, Κονιάροι κι' Αρβανίταις. "Προσκύνα, Λιάκο τον πασά, προσκύνα το βεζίρη, να σου χαρίση τη ζωή, δερβέναγας να γίνης. -Όσο 'ν' ο Λιάκος ζωντανός, πασά δεν προσκυνάει, πασά έχει ο Λιάκος το σπαθί, βεζίρη το ντουφέκι."</p>	<p>ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ -Μάννα μου εγώ δεν κάθομαι να γίνω νοικοκύρης, να κάμω αμπελοχώραφα, κοπέλια να δουλεύουν, και να μαι σκλάβος των Τουρκών, κοπέλι 'ς τους γερόντους.</p>	<p>ΤΟΥ ΓΙΩΤΗ Παρακαλέστε το θεό και τους αγίους όλους, να γιατρευτή το χέρι μου, να πιάσω το σπαθί μου,</p>